

DE OPINIE VAN GER JAARSMA

'Transitie tot nu toe zonder incidenten'

"De pensioensector ligt op koers", constateert Ger Jaarsma tevreden. De overstap naar het nieuwe pensioenstelsel is tot op heden probleemloos verlopen en alle gepensioneerden zijn er ook nog eens op vooruitgegaan. Is er dan helemaal geen vuiltje aan de lucht voor de voorzitter van de Pensioenfederatie? "Niet zozeer in de transitie, maar wél in de geopolitiek en onze snel opeenvolgende regeringen."

Op de kop af vier jaar geleden sprak De Actuaris ook met de toen nog kersverse voorzitter Jaarsma over het op dat moment nog aanstaande pensioenstelsel. Halsreikend werd destijds uitgekeken naar de Wet toekomst pensioenen (Wtp), die de transitie naar het nieuwe stelsel mogelijk moest maken. Inmiddels is, na enige vertraging vanwege politieke discussie, de overgang in volle gang. Tot 1 januari 2026 waren dertig fondsen overgestapt. Ruim de helft van het aantal deelnemers zit in het nieuwe stelsel, goed voor circa € 500 miljard. Onder die dertig zitten drie top-5 fondsen: bpfBOUW, PMT (Metaal en Techniek) en PFZW (Zorg en Welzijn).

"De overgang is zonder incidenten, zoals een ict-crash, verlopen", stelt de voorzitter content vast in het hoofdkwartier van de Pensioenfederatie op de 24ste verdieping van Toren E in het Haagse WTC-gebouw. "Dat is vooral te danken aan de jarenlange, grondige en intensieve voorbereiding van de pensioenfondsen. Een aantal is zelfs later overgestapt dan gepland vanwege de gewenste zorgvuldigheid. Deze gaat voor snelheid, zo hebben we constant gezegd. Ook zijn door de stijgende rente regelmatig herberekeningen gedaan voor hoe je de pensioenpot tussen de generaties op de beste manier verdeelt. Nadat ze bijna 100 procent zeker wisten dat het goed zou gaan, hebben de dertig fondsen succesvol de stap genomen."

In 2026 gaan de meeste andere pensioenfondsen over, en op 1 januari 2027 het grote ABP (ambtenaren) en PME (metaalelektro). Jaarsma: "Om over te kunnen stappen, hebben de fondsen van DNB een 'beschikking van geen bezwaar' nodig. In het begin was het voor iedereen nieuw. Vooral de koplopers hebben veel dingen moeten uitvinden. Wat moet je bijvoorbeeld aan berekeningen maken om tot een evenwichtige verdeling te komen van die ene pensioenpot naar allemaal individuele pensioenrekeningen? Voor de pensioenfondsen die nog overgaan, verloopt het gehele proces, dankzij de opgedane kennis en ervaringen, relatief gemakkelijker."

Hebben pensioenfondsen binnen de wet voldoende beleidsvrijheid of moeten ze zich persen in het keurslijf van een uniforme aanpak?

"De wet is gelukkig niet dichtgetimmerd met regels, maar hanteert open normen. Pensioenfondsen kunnen die zelf invullen in het belang van hun deelnemers. Daarbij leggen ze extern verantwoording af aan DNB en AFM, én aan de interne toezichthouders: het verantwoordingsorgaan en de raden van toezicht. Er zitten voldoende checks and balances in onze wereld."

VOORAL DE KOPLOPERS HEBBEN VEEL DINGEN MOETEN UITVINDEN

MEEVALLER

Een opvallend uitvloeisel van de Wtp is dat alle gepensioneerden tot nog toe beduidend meer geld in het laatje hebben gekregen. Een meevaller die criticasters van het nieuwe pensioenstelsel voorlopig de mond snoert. Want stel je het omgekeerde eens voor: dat de uitkeringen significant lager waren geworden. Dan was de hel losgebarsten, zo leggen we Jaarsma voor.

"De gehele transitie belooft een jaar of vijftien. In die periode, in tijden van lage rentes, hebben de dekkingsgraden ook heel laag gestaan en hebben sommige pensioenfondsen daardoor een paar keer moeten korten. Dat had vandaag de dag óók aan de orde kunnen zijn. Maar in feite maakt dat niet zoveel uit. Langjarig maken pensioenfondsen 6 procent tot 7 procent rendement. Daar zitten uitschieters tussen van 10 procent tot 15 procent, maar tevens jaren met een negatief rendement. Voor ons is het heel mooi dat de rente is gestegen. Met vollere buffers en hogere dekkingsgraden als gevolg, zodat er wat uit te delen valt. Aan de andere kant is het slechts een moment-

GER JAARSMA:
**"EEN FLINK HOGER PENSIOEN
GEEFT OOK VERTROUWEN."**

opname. En als die negatief is, dan is dat maar zo. Je pensioenrekening is wat leger, maar langjarig loop je dat wel weer in."

Dat is de ratio. Maar u had er toch ongemakkelijk bijgezeten als de transitie over de gehele lijn tot lagere pensioenuitkeringen had geleid.

"Ik had er niet ongemakkelijk bijgezeten. Maar ik had wél veel vaker in televisie- en radioprogramma's mogen komen opdagen."

Ook nu valt er nog genoeg te communiceren. Enerzijds hoor ik daarover de kritiek dat deze onvoldoende is bij fondsen. Anderzijds zie ik nuttige initiatieven, zoals een vertaalapp voor deelnemers die de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn. Daarenboven hebben we een doelgroep van honderdduizenden deelnemers met een 'het zal wel' mentaliteit.

"Mensen kijken tot hun 55ste niet om naar hun pensioen. Met talrijke initiatieven proberen we dat te veranderen. Zo hebben we de social media campagne 'Geld voor Later' die specifiek is gericht op jongeren tussen de 25 en 35 jaar. Niet dat ze iedere dag naar hun pensioen moeten kijken, maar wél dat ze hun pensioenpost lezen. Bijvoorbeeld bij hun life events, zoals trouwen, een huis kopen of nieuwe baan.

De Fries Ger Jaarsma (1968) is sinds september 2021 voorzitter van de Pensioenfederatie. Met een achtergrond in bedrijfskunde en als ondernemer, heeft hij uitgebreide ervaring als bestuurder in diverse branches. Eerder was hij voorzitter van de NOA (Nederlands Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven) en makelaarskoepel NVM. Verder bekleedde hij directie- en voorzittersrollen bij kredietbanken en de NVVK (branchevereniging voor schuldhulp). Daarnaast vervult hij diverse nevenfuncties bij maatschappelijke organisaties zoals GGZ Friesland, Caparis, Espria en de Ottema-Kingma stichting.

Kijk dan eens even of je pensioen nog op orde is. Met deze jongvolwassenen campagne én met een social media campagne gericht op 35-plussers bereiken we best wel wat mensen. Maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen: lang niet allemaal."

MET DEZE CAMPAGNES BEREIKEN WE BEST WEL WAT MENSEN

VEEL PLAATJES

De Wtp schrijft voor hoe pensioenfondsen hun deelnemers moeten informeren. Jaarsma: "Dat doen we in drie lagen. De eerste is kort samengevat en hoog over. Dat is voor de meeste deelnemers al voldoende of bijna al te moeilijk. Als je er meer van wilt weten kun je naar laag 2. En laag 3 is voor wie geïnteresseerd is in alle details.

Naast deze wettelijke verplichtingen, en overheidscampagnes, zetten fondsen meer instrumenten in. Je noemde al de vertaalapp, die de informatie ook versimpelt. Zo kunnen de meer dan honderd nationaliteiten in het Pensioenfonds Schoonmaak begrijpen wat hun pensioen inhoudt. Verder zie je dat alle pensioenfondsen werken met onepagers. Met veel plaatjes en weinig tekst wordt daarin uitgelegd hoe hun pensioen in elkaar steekt. Daarnaast organiseren fondsen voor werknemers veel webinars en bijeenkomsten, ook bij de werkgevers, met de transitie als onderwerp en hoe het pensioen er straks voor hen uit komt te zien.

Ten slotte heeft de Pensioenfederatie zelf een website, pensioenfondsen.nl. Daarop vertellen we met video's, en met korte vragen en antwoorden, over wat het nieuwe pensioenstelsel inhoudt en hoe het uitwerkt voor deelnemers. De website richt zich op werkenden, met 35-plussers als belangrijkste doelgroep."

Bent u tevreden over de communicatie?

"Wél als ik kijk naar de effort die erin wordt gestoken. Maar het kan altijd beter."

Draagt de communicatie bij aan het gewenste vertrouwen in pensioenfondsen?

"Ja, maar ook heel plat waarover we het net hadden. Als je met redelijk goed gevulde buffers kunt uitdelen, en mensen zien daadwerkelijk een flink hoger pensioen tot soms meer dan 20 procent, dan geeft dat ook vertrouwen."

Waar zien jullie de grootste risico's en kwetsbaarheden voor de komende jaren?

"Niet zozeer in de transitie, maar in de geopolitieke ontwikkelingen. We hebben wereldwijd € 1.900 miljard te beleggen. Dat gaat het beste bij financiële stabiliteit en weinig oorlogen. Op dit moment is daar geen sprake van.

Verder zien we een toenemende digitalisering in het begeleiden en informeren van deelnemers, waarbij gebruik wordt gemaakt van AI (artificial intelligence, red.) AI wordt een tool om deelnemers nog beter te kunnen ondersteunen bij vragen. Het wordt wel een zoektocht hoe we dit goed kunnen inzetten.

Ten slotte hebben we een voorspelbaar, consistent langjarig overheidsbeleid nodig, zodat fondsen ook kunnen investeren in maatschappelijke opgaven, zoals woningbouw, energietransitie en infrastructuur. Helaas wisselen we bijna om de twee jaar van kabinet, met andere politieke partijen en andere ideeën over waar we met Nederland naar toe moeten."

U stond zeker gek te kijken toen het nieuwe kabinet aankondigde de AOW-leeftijd versneld te verhogen en daarmee breekt met het moeizaam behaalde compromis in het pensioenakkoord, het fundament onder de Wtp.

"De discussie daarover laat ik graag bij de politiek en de sociale partners. Je kunt je altijd de vraag stellen of een gesloten akkoord voor de eeuwigheid is. Maar het pensioenakkoord dateert uit 2019. We

zitten nog volop in de uitwerking ervan. Als dat alles achter de rug is, zou je misschien met elkaar eens in gesprek kunnen of het akkoord nog voldoet. Maar ik betwijfel of nu hét juiste moment is."

Blij dat het instemmingsrecht, een ander bommetje onder de transitie, het uiteindelijk niet heeft gehaald?

"Het lijkt aardig, dat je zelf nog iets te vertellen hebt. Maar net als het oude stelsel, is het nieuwe pensioenstelsel gebaseerd op solidariteit en collectiviteit. Weliswaar heb je een eigen pensioenrekening, maar of je nou 70, 90 of 100 jaar oud wordt, je krijgt tot de laatste dag pensioen uitgekeerd. Als je daar instemmingsrecht in fietst - ik ga wel of niet mee - dan zet je een streep door ons fantastische pensioensysteem. Dan werkt het niet meer."

KRITISCHE GELUIDEN NEMEN WE ALTIJD SERIEUS

De parlementaire bedenker en pleitbezorger van het idee is wél een actuaaris.

"Inderdaad, heel wonderlijk. Erg goed dat het idee het niet gehaald heeft."

Het nieuwe stelsel vraagt om een belangenafweging tussen generaties. Hoe vindt dit zorgvuldig en uitlegbaar plaats?

"We werken onder de Wtp met leeftijdscohorten. Doordat we de doorsneesystematiek afschaffen, kan een groep tussen de 45 en 65 jaar tussen de wal en het schip belanden. Bij een evenwichtige verdeling van de pensioenpot kijken we dan ook per cohort wie gecompenseerd moet worden. Een belangrijke voorwaarde van DNB om haar beschikking af te geven."

Wat is dat, evenwichtig?

"Dat je staat voor de belangen van al je pensioendeelnemers."

Zo eerlijk mogelijk eigenlijk.

"We gebruiken het woord evenwichtig. Kijk, een jongere heeft een lange beleggingshorizon om te bouwen aan zijn pensioen. Een gepensioneerde heeft een veel kleinere horizon. Daarmee houdt je rekening bij het verdelen van de pensioenpot. Net als met de tussengroep die je moet compenseren."

Ik hoor toch een beetje: de jongere iets minder en de oudere iets meer in dat evenwicht.

"Nee, dat niet. We laten constant op verschillende manieren allerlei doorrekeningen maken. Als je die bij elkaar pakt, kom je op gemiddelden uit. Kortom, het werk van de actuarissen. Op basis daarvan maak je als pensioenfondsbestuur keuzes. Dat is wél een momentopname. Na de gestegen dekkingsgraden zijn weer nieuwe berekeningen gemaakt om opnieuw te kijken of de verdeling op de nieuwe momentopname, bijvoorbeeld 1 januari, nog steeds het meest evenwichtig was. Laat onverlet dat iedereen sowieso vindt dat hij of zij tekortkomt."

Op sociale media wordt flink tekeergegaan tegen het nieuwe pensioenstelsel. Wat doen jullie ertegen?

"Kritische geluiden nemen we altijd serieus. Daarom reageren we op sociale media door tegenover die geluiden het juiste verhaal te zetten. Daar hebben we speciaal mensen voor. Voor een ander deel doen we er niks mee omdat het zinloos is als de andere kant niet openstaat voor feiten en andere argumenten. Dat is ook vaak het niveau van: 'CEO's van pensioenfondsen zijn zakkenvullers'. Maar ook op sociale media is het doorgedrongen dat gepensioneerden in het nieuwe stelsel hun uitkeringen omhoog zien gaan. Dit is makkelijkste manier om kritiek weg te nemen."

Verandert de rol van actuarissen door de Wtp?

"In plaats van één grote pensioenpot, komen er leeftijdscohorten en individuele pensioenrekeningen. Daarin vooral gaat de actuaaris een adviesrol vervullen. Actuarissen kunnen per fonds heel goed onafhankelijk meerekenen en meedenken over de risicoprofielen en het beleggingsbeleid die bij deze cohorten passen. En adviseren over de uitleg hoe behaalde rendementen aan die cohorten worden toebedeeld. En over welke uitkeringen deelnemers kunnen verwachten bij het huidige bedrag in jouw pot en dezelfde premie. Met een marge aan de onder- en bovenkant." ■